

Raadsnota

Raadsvergadering de dato 9 december 2019
Onderwerp: Jaarprogramma duurzaamheid 2020

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

Op 3 juni 2019 heeft uw Raad de Energievisie en het Uitvoeringsprogramma Energie 2019-2022 op hoofdlijnen vastgesteld. Tevens heeft uw Raad besloten om van het in de begroting gereserveerde werkbudget van €350.000,= als financieel kader €105.000,= vrij te geven voor de uitvoering van drie onderdelen, te weten de Regionale Structuur Warmte en de Transitievisie Warmte, het Afwegingskader grootschalige duurzame opwek en het stimuleren van het verduurzamen van koopwoningen.

Het uitvoeringsprogramma Energie 2019-2022 op hoofdlijnen vraagt om een jaarprogramma, waarin voor het betreffende jaar wordt opgenomen wat de gemeente voornemens is om te doen. Met het aannemen van de Energievisie en het Uitvoeringsprogramma Energie 2019-2022 op 3 juni 2019, is immers de eerste stap gezet wat het energetische aspect van duurzaamheid betreft. Het jaarprogramma 2020 vormt een bijbehorende vervolgstap.

In het jaarprogramma 2020 staat beschreven wat de Gemeente Valkenburg aan de Geul in 2020 van plan is op het gebied van duurzaamheid. Door de omvang van het begrip en de dimensie van de hiermee samenhangende opgaven, is het onmogelijk om in één jaar, alle aspecten van duurzaamheid te adresseren. Daarom moeten keuzes worden gemaakt. Want wat we doen, willen we goed doen. De nadruk komt in het jaar 2020 dan ook te liggen op het zetten van stappen met betrekking tot de volgende aspecten.

- wonen
- gemeentelijk vastgoed
- inspireren
- communicatie
- de energie- en warmtetransitie.

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

In het Uitvoeringsprogramma 2019-2022 op hoofdlijnen is aangegeven welke acties de gemeente de komende periode te wachten staan. In het besluit van uw Raad d.d. 3 juni 2019, heeft het college opdrachtgekregen om jaarlijks een jaarprogramma duurzaamheid ter besluitvorming voor te leggen. In de bijlage treft u dit jaarprogramma duurzaamheid voor het jaar 2020 aan.

In het jaarprogramma 2020 staat beschreven wat de Gemeente Valkenburg aan de Geul in 2020 van plan is op het gebied van duurzaamheid. Door de omvang van het begrip en de dimensie van de hiermee samenhangende opgaven, is het onmogelijk om in één jaar, alle aspecten van duurzaamheid te adresseren. Daarom moeten keuzes worden gemaakt. Want wat we doen, willen we goed doen. De nadruk komt in het jaar 2020 dan ook te liggen op het zetten van stappen met betrekking tot de aspecten “wonen”, “gemeentelijk vastgoed”, “inspireren”, “communicatie”, de energietransitie en de warmtetransitie. Het zwaartepunt hierbij zal liggen op het van Rijksweg bij de decentrale overheden neergelgde onderdeel energie- en warmtetransitie.

Met betrekking tot de Energie- en warmtetransitie blijft de Gemeente Valkenburg aan de Geul deelnemen in de RES Zuid-Limburg. Daarbinnen wordt in de sub-regio Maastricht-Heuvelland gezamenlijk gewerkt aan een ruimtelijk afwegingskader voor de opwek van hernieuwbare energie. Het is immers een gezamenlijke opgave, waar we als regio de schouders onder zetten. In de RES Zuid-Limburg wordt gewerkt aan een bod aan het Rijk in het kader van het klimaatakkoord. Daarin wordt niet alleen elektriciteit, maar voor een deel ook warmte meegenomen. Deze gegevens worden verzameld gedurende het traject van het vormgeven van de Warmtetransitievisie.

Met betrekking tot gemeentelijk vastgoed, wordt in 2020 bepaald wat de ambitie van de gemeente is met betrekking tot de energielabels van gemeentelijk vastgoed. In 2023 moeten kantoren en utiliteitsgebouwen met een kantoorfunctie groter dan 100 m² minimaal energielabel C hebben. De energielabels worden geïnventariseerd en op hoofdlijnen wordt een inschatting gemaakt van de benodigde kosten voor een hogere ambitie. Bijbehorende afweging en keuze met betrekking tot de ambitie wordt vervolgens gemaakt. Daarnaast wordt onderzocht of het mogelijk is om hernieuwbare energie op te wekken in de bebouwde omgeving, bijvoorbeeld op braakliggend terrein of op parkeerplaatsen.

Het thema wonen krijgt volgend jaar eveneens aandacht. Reeds in 2019 zijn we gestart met de activiteiten in het kader van de Nationale Duurzame Huizen Route. Deze zetten we voort en evalueren we in 2020. Daarnaast is in 2019 een informatieve brochure ontwikkeld, waarin leningen en subsidies van Rijk en Provincie zijn opgenomen. Deze houden we in 2020 up to date. Bovendien bieden we in 2020 een 50-tal gratis scans van Stichting Dubbel Duurzaam aan de inwoners van de gemeente aan. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden van een project om mensen door ontzorging en hulp bij financiering te ondersteunen bij het verduurzamen van hun woning. Tot slot onderzoeken we de mogelijkheden van een (pilot)project gericht op het vergroenen van tuinen.

Om duurzaamheid meer onder de aandacht te brengen en vooral ook grijpbaar te maken, zetten we in op communicatie. Zo zal regelmatig een weetje met betrekking tot duurzaamheid gedeeld worden via verschillende kanalen en wordt een magazine uitgegeven waarin aandacht wordt gegeven aan duurzaam zijn en duurzaam worden. Ook wordt een informatiebrochure ontwikkeld voor ondernemers die willen verduurzamen.

Tot slot wordt het thema inspireren en participeren opgepakt in 2020. Dit gebeurt zowel intern als extern. Extern door een “duurzame denktank” van inwoners op te richten, die gevraagd wordt om ideeën van de gemeente te toetsen, maar die ook zelf ideeën kan aandragen. Tevens wordt bezien of animo bestaat voor het inrichten van een soortgelijke denktank voor ondernemers. Bovendien worden de leerlingenraden van de basisscholen uitgenodigd om mee te praten en te denken over duurzaamheid. Intern wordt het aspect duurzaamheid als onderdeel van de werkzaamheden bij collega's onder de aandacht gebracht. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het meedenken over het verduurzamen van evenementen, het meenemen van duurzaamheidsaspecten bij het vormgeven van gebiedsvisies en het verweven van duurzaamheid in lesprogramma's die aan de basisscholen worden aangeboden.

In onderstaande tabel wordt bovenstaande weergegeven.

Onderwerp	(project)resultaat	Te verwachten doorlooptijd	Inschatting urenbesteding medewerker duurzaamheid	Raming aanvullend noodzakelijk budget
Energie- en warmtetransitie				
Meewerken aan RES Zuid-Limburg	(concept) bod en bod 1.0 als RES-regio aanbieden aan het Rijk; doorwerken aan RES 2.0	2020 (en volgende jaren)	Plm. 100 uur	Vooralsnog n.v.t. gelet op de belofte van het Rijk om de middelen hiervoor ter beschikking te stellen
Meewerken in de subRES Maastricht-Heuvelland	Gezamenlijk Ruimtelijk Afwegingskader	Q1 en Q2 2020 voor het eerste RAK; daarna een blijvend proces i.v.m. aanvullen en bijstellen RAK	Plm. 100 uur	Vooralsnog n.v.t. gelet op de belofte van het Rijk om de middelen hiervoor ter beschikking te stellen
Warmtetransitie	Warmtetransitievisie	product wordt opgeleverd uiterlijk Q4 2021	Plm. 75 uur	Budgetten voor de Warmtetransitievisie zijn reeds vrijgegeven op 3 juni 2019
Gemeentelijk vastgoed				
Energielabels	In beeld hebben van de energielabels van gemeentelijk vastgoed én op hoofdlijnen inzichtelijk hebben welke maatregelen en kosten vereist zijn om bepaalde energielabels te bereiken.	Q1, Q2 en Q3 2020	Plm. 60 uur	€ 25.000,=
Opwerk hernieuwbare energie in de bebouwde omgeving	Inzichtelijk hebben wat de mogelijkheden van opwerk in de bebouwde omgeving zijn, zodat een go/no-go moment kan volgen.	2020	Plm. 140 uur	€ 30.000,=
Wonen				
Nationale Duurzame Huizen Route	Creëren bewustzijn omtrent het verduurzamen van je huis	Q1 en Q2 2020; n.a.v. evaluatie ook Q3 en Q4 2020	Plm. 36 uur	€2.500,=
Informatiebrochure Woning van de Toekomst	Up to date houden brochure	Doorlopend 2020	Plm. 54 uur	N.v.t.

Gratis scans	Aanbieden 50 gratis scans van Dubbel Duurzaam aan inwoners - creëren bewustzijn	Q1 en Q2 2020	Plm. 75	€10.000,=
Verduurzamen woningbestand	Onderzoeken mogelijkheden project i.v.m. ontzorging en financiering verduurzamen woning	2020	Plm. 275 uur	€ 30.000,=
Vergroenen tuinen	Onderzoeken mogelijkheden project i.v.m. vergroenen en ontharden tuinen en eventueel uitvoeren pilotwijk	2020	Plm. 100	€ 15.000,=
Communicatie				
Wist-je-dat'jes	Creëren van bewustwording en hands-on tips en wist-je-dat'jes delen	2020	Plm. 24 uur	
Magazine	Creëren van bewustwording en duurzaamhelden in het zonnetje zetten	2020	Plm. 36 uur	€ 9.000,=
Informatiebrochure ondernemers	Bewustwording bij ondernemers m.b.t. de financieringsmogelijkheden van verduurzaming	2020	Plm. 50 uur	€1.500=
Inspireren en participeren				
Duurzame Denktank	Ophalen en toetsen van ideeën	2020	Plm. 50 uur	€10.000,=
Duurzame Denktank Ondernemers	Ophalen en toetsen van wensen en ideeën	2020	Plm. 50 uur	€ 10.000,=
Leerlingenraden	Ideeën ophalen	Q1 en Q2 2020 (in overleg met de basisscholen)	Plm. 18 uur	€2.000=
Intern inspireren	Bewustheid creëren en betekenis voor vakinhoudelijke collega's duidelijk maken; sparringpartner zijn	2020	Plm. 190 uur	
Totaal			1433 uur	€145.000

3. Relatie met bestaand beleid

Op 3 juni 2019 heeft uw Raad de Energievisie en het Uitvoeringsprogramma Energie 2019-2022 op hoofdlijnen vastgesteld. Tevens heeft uw Raad besloten om van het in de begroting gereserveerde werkbudget van €350.000,= als financieel kader €105.000,= vrij te geven voor de uitvoering van drie onderdelen, te weten de Regionale Structuur Warmte en de Transitievisie Warmte, het

Afwegingskader grootschalige duurzame opwek en het stimuleren van het verduurzamen van koopwoningen.

Het uitvoeringsprogramma Energie 2019-2022 op hoofdlijnen vraagt om een jaarprogramma, waarin voor het betreffende jaar wordt opgenomen wat de gemeente voornemens is om te doen. Met het aannemen van de Energievisie en het Uitvoeringsprogramma Energie 2019-2022 op 3 juni 2019, is immers de eerste stap gezet wat het energetische aspect van duurzaamheid betreft. Het jaarprogramma 2020 vormt een bijbehorende vervolgstap.

Doordat duurzaamheid een zeer breed begrip is, raakt het aan verschillende beleidsterreinen en zal een van de aspecten van duurzaamheid al snel meegenomen kunnen worden wanneer het een ander beleidsveld betreft. Zo heeft bijvoorbeeld het energetische aspect van duurzaamheid een plaats in de prestatieafspraken tussen gemeente en woningcorporaties/woningstichtingen.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

Hiervoor wordt verwezen naar bijgevoegd jaarprogramma.

5. Samenwerking

Het jaarprogramma duurzaamheid 2020 richt zich met name op de opgaven voor onze gemeente. In de RES Zuid-Limburg, met betrekking tot de energie- en warmtetransitie, wordt met de regio Maastricht-Heuvelland en met heel Zuid-Limburg samengewerkt om een bod aan het Rijk te doen. In dit verband wordt tevens in de regio Maastricht-Heuvelland aan een gezamenlijk ruimtelijk afwegingskader gewerkt. Waar op andere vlakken samenwerking met buurgemeenten mogelijk is, zal deze samenwerking gezocht worden.

6. Aanbestedingen

N.v.t.

7. Duurzaamheid

Deze nota en het jaarprogramma 2020 richten zich op de verduurzaming van de Gemeente Valkenburg aan de Geul. Met name het energetische aspect van duurzaamheid komt aan bod.

8. Financiën

Bij het vaststellen van de begroting 2019-2022 is voor het onderwerp duurzaamheid / energietransitie besloten om de begroting te belasten met een bedrag van €450.000,=, waarvan €100.000 structureel doorwerkt naar de daaropvolgende planjaren. Het structurele bedrag is reeds bij vaststelling van de begroting beschikbaar gesteld. Voor het incidenteel werkbudget van €350.000,= is besloten om eerst meer inzicht te geven in de wijze van besteding. Op 3 juni 2019 heeft uw Raad de Energievisie en het Uitvoeringsprogramma Energie 2019-2022 op hoofdlijnen vastgesteld. Tevens heeft uw Raad besloten om van het in de begroting gereserveerde werkbudget van €350.000,= als financieel kader €105.000,= vrij te geven voor de uitvoering van drie onderdelen, te weten de Regionale Structuur Warmte en de Transitievisie Warmte, het Afwegingskader grootschalige duurzame opwek en het stimuleren van het verduurzamen van koopwoningen. In het bijgevoegde jaarprogramma wordt een inschatting gemaakt van de verdeling van het tweede deel

van dit budget. Voorgesteld wordt om de hierin genoemde middelen (die hieronder nogmaals worden opgesomd) vrij te geven.

Met de in het jaarprogramma opgenomen actiepunten, is in totaal een bedrag ad € 145.000,= gemoeid. Voorgesteld wordt om het totaalbedrag vrij te geven ten behoeve van de te nemen maatregelen. College heeft de vrijheid om, indien dit noodzakelijk blijkt, de indicatieve verdeling van deze budgetten (zoals hieronder opgenomen) te herschikken. Naar schatting is genoemd budget als volgt verdeeld over de verschillende onderdelen:

- vaststellen ambitie energielabels gemeentelijk vastgoed: €25.000,=
- opwek hernieuwbare energie in de bebouwde omgeving: €30.000,=
- 50 gratis scans Dubbel Duurzaam: €10.000,=
- project ontzorgen verduurzaming woningvoorraad: €30.000,=
- (pilot)project vergroenen tuinen: €15.000,=
- deelname aan nationale duurzame huizen route: €2.500,=
- uit te geven Magazine om aandacht te creëren voor duurzaamheid in de brede zin van het woord: €9.000,=
- informatiebrochure ondernemers: €1.500,=
- “Duurzame denktank” inwoners: €10.000,=
- “Duurzame denktank” ondernemers: €10.000,=
- inspiratie ophalen bij de volwassenen van de toekomst: €2.000,=

Voor de overige onderdelen wordt vooralsnog geen aanspraak gemaakt op een aanvullend budget. Na het vrijgeven van gevraagd budget, bedraagt het resterende deel van het in de begroting gereserveerde werkbudget nog €100.000,=.

9. Communicatie

Communicatie richting inwoners, ondernemers, eigen organisatie en politiek is een bij uitstek een onderwerp dat om maatwerk vraagt. De specifieke wijze waarop dit zal gebeuren, kent vele vormen en is situationeel afhankelijk. Per onderdeel zal hier maatwerk worden geleverd in afstemming met de afdeling communicatie.

10. Afwegingen en Advies

Wij adviseren uw Raad om:

- Het jaarprogramma duurzaamheid 2020 vast te stellen;
- Van het in de begroting gereserveerde werkbudget van €350.000,= als financieel kader €145.000,= vrij te geven voor de uitvoering van de onderdelen van het jaarprogramma.

11. Bijlagen

Jaarprogramma duurzaamheid 2020

Het college van burgemeester en wethouders van Valkenburg aan de Geul,

B.F.H. Mennens
algemeen directeur/gemeentesecretaris

dr. J.J. Schrijen
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 29 oktober 2019;

Gehoord de raadsadviescommissie Stedelijke Ontwikkeling en Beheer de dato 19 november 2019;

B e s l u i t :

- Het jaarprogramma duurzaamheid 2020 vast te stellen.
- Van het in de begroting gereserveerde werkbudget van € 350.000,00 als financieel kader € 145.000,00 vrij te geven voor de uitvoering van de onderdelen van het jaarprogramma.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 9 december 2019.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

dr. J.J. Schrijen,
voorzitter